

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ, perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa

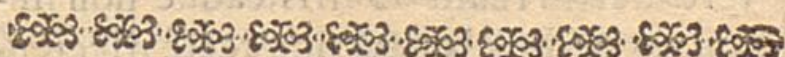
Et In octo Partes ... distincta ...

De Poenitentia Et Reliqvis Sacramentis

Vindalium, 1646

Cap. VIII. De aliis effectibus poenitentiae, vt remissione, venialis, &
reuiiscentia meritorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38867

CAPVT VIII.

De alijs effectibus Pœnitentiæ, ut remissione venialis & reuiuifcentiæ meritorum.

CONCLUSIO I.

Peccatum veniale remitti potest, tam per sacramentum, quàm per virtutem Pœnitentiæ.) Primum patet ex verbis illis Ioan. 20. Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, &c. ea enim generalia sunt, & ad peccata omnia actualia extenduntur. Quare cum per illa detur potestas absoluendi à peccatis in sacramento Pœnitentiæ, dubitari non debet, quin ea facultas etiam ad remissionem venialium extendatur.

Confirmatur: nam non tantum peccata mortalia, sed etiam venialia sunt materia sufficiens sacramenti Pœnitentiæ, ut supra diximus. Vnde rectè & utiliter, citraque omnem præsumptionem in confessione dici possunt, ut tradit Concilium Trident. sess. 14. cap. 5. Quare absolutio sacramentalis non cadit tantum in peccata mortalia, sed etiam in venialia.

DE POENITENTIA. CAP. VIII. 143

Secundum suaderetur: nam si extra sacramentum, per poenitentiam remittitur peccatum mortale, quis negare potest, per eandem remitti veniale, si ad illud se extendat? Imò cum contritio virtualis sufficiat extra sacramentum, ad remissionem peccati mortalis, nulla ratio est, cur etiam non sufficiat ad expulsionem venialis. Cæterum talis contritio includitur in eo actu amoris Dei, quo homo ita Deum diligit, ut non tantum detestetur actu ea, quæ ipsius amicitia directè repugnant, eamque dissoluunt, sed etiam ea quæ eam offendunt, eique displicent, salvâ tamen illius amicitia; si illi veniant in mentem, ut practicè detestanda, aut si non occurrunt, ex vi actualis amoris ita affectus est, ut explicitè ea detestaretur, si eius animo obversarentur. An autem illa contritio necessaria sit ad remissionem peccati venialis, iam examinandum est, quare sit.

CONCLUSIO II. Ut peccatum veniale remittatur iusto extra sacramentum, sufficit illius attritio.) Loquer de iusto, ut vides: nam si sermo sit de peccatore, qui cum peccato mortali, venialia coniuncta habet, dicendum est venialia in eo non remitti extra sacramentum, nisi per veram contritionem, qui

nimirum ea non remittuntur, nisi mortale deleatur. Hoc autem de lege ordinaria, deleri non potest extra sacramentum, nisi per contritionem aut formalem, aut virtualem. Ergo idem de venialibus dicendum est.

Probatur ergo resolutio, quia cum peccatum veniale non dissolvat amicitiam diuinam, neque gratiam expellat, qui illud committit, manet Deo gratus, illiusque amicus, & filius adoptiuus, ac hæres gloriæ æternæ; multòque minùs Deum offendit, quam qui impingit in peccatù lethale, quod gratiam expellit, & amicitiam diuinã violas. Quis autem sibi persuadeat, Deum tam perfectam exigere dispositionem ab ipsius amico, & filio adoptiuo, idque pro leui offensa, quam exigit ab ipsius hoste, & mancipio diabolo pro offensa grauissima? Hoc sanè diuinæ misericordiæ, & æquitati parum videtur consentaneum. Cùm ergo Deus à peccatore non postulet nisi veram contritionem, vt illi peccatum mortale remittat extra sacramentum, fatendum est eum minori aliqua dispositione, atque adeò attritione contentum esse, vt peccatum veniale iusto remittat.

Dices I. si attritio sufficit ad remissionem peccati venialis extra sacramentum,
sequitur

DE POENITENTIA. CAP. VIII. 145

sequitur peccatum illud nunquam remitti in sacramento ex opere operato, quod absurdum est, Sequela patet: nam ad valorem sacramenti necessaria est attritio, ergo per illam semper remittitur peccatum veniale, antequam accedat absolutio. Respondeo hoc argumentum non habere locum in peccatore, qui accedit ad hoc sacramentum cum peccato mortali & veniali, & cū sola attritione: tunc enim remissio venialis non fit per illā attritionē, sed per sacramentū vt dictum est. Et hoc sufficit vt dicamus, eiusmodi peccatum interdum remitti ex opere operato.

Dices 2. ex communi Theologorum placito, minor requiritur dispositio ad obtinendam peccati remissionem in sacramento, quā extra sacramentum; atqui in sacramento ad remissionem venialis, requiritur vt minimum attritio. Ergo extra sacramentum necessaria est cōtritio. Respondeo maiorem propositiōnem intelligendam esse, de remissione peccati venialis, quod cum mortali coniunctum est. Vtrumque enim remittitur extra sacramentum per solam contritionem: in sacramento autem attritio ad eorum remissionem sufficit.

CONCLUSIO III. Vt peccatū veniale remittatur iusto, extra sacramentū sufficit
de Pœnitentia, G

virtualis attritio,) Dico extra sacramentū: nam cum formalis dolor sit de essentia sacramēti Pœnitentiæ, perspicuum est non posse per illud peccatum deleri cum dolore virtuali, vt suprâ cap. 28. ostēsum est.

Probatur ergo resolutio, de remissione venialis, extra sacramentum: nam nō magis est necessaria attritio formalis, ad remissionem peccati venialis, extra sacramentum, quam contritio formalis, ad remissionem peccati mortalis. Atqui contritio formalis non est necessaria, extra sacramentum, vt mortale remittatur, sed virtualis sufficit ex cap. præcedenti. Ergo & peccatum veniale, cum attritione virtuali remitti potest.

Hinc collige, non tantum remitti veniale, quando iustus de eo dolet, propter pœnas quas meretur, aut quia retardat ab assecutione æternæ beatitudinis, vel quia aliqua ratione virtuti aduersatur; sed etiam quando ita afficitur erga virtutem aliquam, vt ex vi eiusmodi affectus actualis, detestatur peccatum veniale, si ipsi practicè detestandum occurreret. Sicut peccatum mortale deletur, quando homo ita Deum diligit, vt ex vi talis dilectionis, peccatum mortale detestaretur super omnia, si de eo cogitaret. Cum hoc tamen discrimine, quod contritio in amo-

re illo Dei inclusa, ex vi motiui se extendit ad omnia peccata mortalia, atque adeò omnia excludit; attritio verò inclusa virtualiter in amore specialis cuiusdam virtutis, non se extendit nisi ad peccatum tali virtuti oppositum, ac proinde solum illud expellit. Quare vt omnia deleantur, necesse est vt attritio ad omnia se extendat.

Ex dictis etiam collige, peccatum veniale nunquam remitti in hac vita, sine infusione gratiæ habitualis: vel enim remittitur simul cum mortali, & tunc manifestum est infundi gratiam, ad remissionem mortalis, ex ordinaria lege necessariam. Vel remittitur per se solum in homine iusto, & hoc cum non fiat nisi per attritionem supernaturalem, aut formalem, aut virtuale, qui actus est de condigno meritorius augmenti gratiæ, certum etiam est remissionem peccati venialis non contingere, sine infusione gratiæ. Dixi, in hac vita: nam de alia secus sentiendum est, vt ex 5. resolutione patebit.

CONCLUSIO IV. Veniale coniunctum cum mortali, nunquam remittitur in alia vita.) Probatum, nam postquam peccatum veniale patratum est, remanet in anima quædam macula, quæ delicti

non potest, sine retractatione aliqua voluntatis. Ille autem qui in mortali interiit, cum sit damnatus, ita obstinatus est in malo, ut nullum actum retractationis veræ & supernaturalis, qualem exigimus, elicere possit. Quare remissionem peccati venialis consequi non potest.

Dices ex ea sententia sequi, peccatum veniale puniri pœna æterna, quod absurdum est, cum non mereatur nisi temporalem. Responderi potest, peccatum veniale, ex se quidem non mereri nisi pœnam temporalem, per accidens tamen puniri æternâ; eò quòd coniunctum mortali in æternum durat, & tamdiu pœnam meretur, quamdiu est.

Verùm alij malunt negare consequentiam. Quia etsi peccatum veniale quoad culpam in inferno non deleatur; non tamen apparet ratio, cur homo pro pœna ei debita, quæ tantum est temporalis, satis pati non possit. Iustitia enim vindictiva exigit dumtaxat, ut homo tantam pœnam subeat, quanta illius culpæ debetur: atqui pro culpa veniali debetur illi, verbi causa, pœna vnus diei dumtaxat. Ergo si talem pœnam subeat, dicitur tantum pati, quantum iustitia exigebat, & consequenter satis pati.

Necque refert quòd culpa maneat. Nam

DE POENITENTIA. CAP. VIII. 149

cum homo eam tollere non possit, à ratione alienum videtur, vt tamdiu puniatur, quamdiu illa manet; sicut æquum non est, vt fur cædatur flagris, donec ablatam pecuniam referat, si nihil habet unde restituat. Aliud est de viatoribus: nam cum facile possint gratia adiuti, culpam tollere, verisimile est Deum eis nunquam remittere poenam, donec remissionem culpæ consecuti sint, esto grauibus poenis eos afficiat, eas enim ob alios fines infligere potest.

CONCLUSIO V. Veniale peccatum remittitur iustis in alia vita, mediante contritione quam statim post mortem eliciunt.) Est communis & probatur: nam cum anima separata hominis iusti fide, & charitate prædita sit, & ab affectibus ac perturbationibus partis sensitivæ libera, nihil obstare potest, quominus tunc per veram detestationem, in peccatum suum feratur, illiusque remissionem à Deo obtineat. Et vice versa, cum peccatum non soleat deleri in hac vita, nisi posita illius retractatione, verisimile est neque deleri in alia, nisi etiam retractetur per detestationem. Quare cum anima separata hominis iusti possit eiusmodi actum elicere, nulla ratio est, cur sine illa credamus remissionem peccati ei conferri.

Hinc primò refelluntur qui existimant peccatam veniale remitti paulatim per tolerantiam pccatorum purgatorij: ea enim tolerantia, etsi ad satisfactionem pro pccnis debitis conducatur: non tamen prodest ad remissionem culpæ, quia ea non obtinetur, nisi accedat retractatio voluntatis, quæ in dicta tolerantia, vt sic, non continetur.

Secundò refelluntur ij qui docent, culpam venialem tolli per bona opera, quæ successiuè fiunt in purgatorio. Nam cum eodem Instanti quo anima est separata, ea perfectè statum suum cognoscat, & Deum perfectè diligat, negari non potest, quin tunc in verum actum contritionis erumpat. Eo autem posito, statim remittitur veniale, neque opus est vt ad illius remissionem obtinendam, anima per vltiores actus se disponat.

Verùm hîc nota, per actum illum contritionis animam non mereri augmentum gratiæ, neque remissionem peccati venialis, quia ad meritum requiritur status viæ, vt aliàs dictum est. Item neque ratione illius, quicquam condonari ex pccna debita peccato veniali; quia ex ordinatione diuina, sicut neque meritum, ita neque satisfactio habet locum in alia vita, sed tantum satisfactio.

CONCLUSIO VI. Peccata dimissa non redeunt quoad habitualem maculam, quando post eorum remissionem aliquod peccatum committitur.) Dico quoad habitualem maculam: nam quòd non redeat idem actuale peccatum quoad substantiam, nimis perspicuum est; cum homo non possit eundem numero actum qui transit, naturæ viribus reproducere; ac sæpe accidat, ut peccatum quod de nouo committit, sit non tantum numero, sed etiam specie distinctum ab eo, quod ipsi est remissum.

Itaque probatur assertio de peccato, seu culpa habituali: illa enim dicit ordinem intrinsecum ad actum præteritum, qui cum de nouo non ponatur ab homine, sequitur neque etiam illam redire; nisi quis dicere velit, eam à solo Deo produci, quod apud Catholicos inauditum est.

Dices, maculam illam resultare ex peccato, quod de nouo fit, ad eum modum quo, peccatum originale resultat in homine, ex tali generatione: non autem quod illud à Deo, vel ab homine cui inest, producat. Respondeo negando paritatem: nam Deus peccatum primo parenti remisit, sub ea conditione, ut qui ex illius stirpe via ordinaria nascerentur, Virginem beatissimam excipio, essent in-

fecti peccato originali. Quare mirum non est, quòd posita tali conditione, eiusmodi peccatum resulter. At verò quando Deus alicui remittit peccatum mortale, ea remissio est absoluta, & independens ab omni conditione de futuro, ut patet tum ex variis testimoniis Scripturæ, quæ nullam conditionem adiunctam habent: tum ex forma huius sacramenti, quæ absolutam remissionem peccatorum significat. Quare etsi homo post obtentam remissionem peccet, non propterea redit peccatum ante remissum.

Instabis. quemdam Regem Matth. 18, omne debitum seruo remisisse, ac postea reuocasse & statim subditur; sic & Pater meus cœlestis faciet vobis, nisi remiseritis vnusquisque fratri suo, de cordibus vestris. Verùm non est necesse vt intelligamus, in parabola illa idem rediisse debitum secundum se simpliciter, sed aliud simile esse impositum seruo, propter crudelitatem qua vsus fuerat erga conseruum suum. Ita ergo non repetit Deus peccata, quæ semel remissa sunt, sed interdum peccantem subiicit grauiori poenæ, quàm si priorum peccatorum remissionem non obtinuisset: eò quòd ingrato animo se gerat erga benefactorem suum, & catenus peccata priora dicuntur redire.

CONCLUSIO VII. Peccata dimissa non etiam redeunt, quoad reatum pœnæ æternæ. Probatur, nam homo non est debitor pœnæ, nisi propter culpam, sed prior culpa non redit: Ergo nec pœna illi debita. Confirmatur, nam sicut culpa, ita & pœna æterna absolutè remissa fuit, & non tantum sub conditione, non ampliùs peccandi. Ergo etsi homo postea peccet, non ideò redit reatus pœnæ prædictæ. Nam ut hoc fieret, vel Deus deberet reuocare decretum suum absolutum, vel homo inefficax illud redderet, quod dici non potest.

Dices, peccata mortalia remissa quoad culpam, & pœnam æternam duntaxat, & non quoad pœnam temporalem, puniuntur in inferno pœnâ æternâ. Ergo pœna æterna redit ob subsequens peccatum. Respondent aliqui concedendo antecedens, & negando consequentiam. Nam quando homo iterum peccat, nulla ex parte Dei imponitur pœna ob peccatum priùs remissum, sed ipse per peccatum mortale quod perpetrat, constituit se in eo statu, in quo non potest satisfacere, nec satis pati pro pœna temporali, debita peccato remisso. Quare quandiu durat status prædictus, tamdiu durat pœna illa.

Respondent alij negando antecedens. Quia etsi homo constitutus sit in peccato mortali, siue in hac, siue in alia vita; non apparet ratio, cur non possit satisfacti propter poenam temporalem, quæ peccato remissio subeunda restat; si Deus tantam poenam illi infligat, quanta est obnoxius, idque in vindictam peccati præteriti. Iustitia enim vindicatiua non aliud, quam æqualitatem inter poenam, & debitum exigere videtur, vt supra dicebamus.

Auerte tamen priorem responsionem eam pati difficultatem, quòd cum doceat, poenam temporalem secundum se totam durare in æternum, ex ea aperte sequitur hominem tantum pati in inferno pro culpa remissa, quantum pateretur si ea non esset remissa, quod sanè nimis durum videtur. Sequela patet, nam per remissionem culpæ, poena æterna mutatur in temporalem; Ergo si accedente alio peccato, hæc poena iterum fit æterna ea redit ad priorem suum statum: & consequenter homo æquè plectitur, ac si culpa non esset remissa.

Contra posteriorem verò responsionem illud obiici potest, quòd Ecclesia strictè prohibet, ne quis oret, aut sacrificium offerat pro damnatis; ex quo non leuiter, conicitur, poenas eorum omnes esse æ-

DE POENITENTIA CAP. VIII. 155

temas : si enim aliqua finire posset , cur
piissima mater Ecclesia vellet eos priua-
re fructu orationum & sacrificij, qua ci-
tius poena illa liberari possent. Obie-
ctio sanè non spernenda; cui tamen satis-
fiet, si dicas , damnatos, quia perpetuò
sunt obstinati in malo , & in odio Dei,
indignos esse qui fidelium suffragiis iu-
uentur; & æquum esse, vt poenæ tempo-
rales quibus sunt obnoxij , non finian-
tur , donec satisfassi fuerint.

CONCLUSIO VIII. Peccata
remissa redeunt secundum quid, ob pec-
catum subsequens , tam quoad culpam,
quam quoad poenam.) Prior pars patet,
nam peccatum sequens ratione ingrati-
tudinis, continet maiorem malitiam, quam
si priora non fuissent remissa ; vnde fie-
ri potest , vt præter propriam malitiam,
contineat tantam deformitatem , quan-
tam continebat vnum aut alterum pecca-
tum ex remissis : quò fit vt hæc peccata
secundum quid redire dicantur , etiam
quoad culpam. Imò tantus posset esse
contemptus remissionis perceptæ, vt se-
quens peccatum æquaret , vel etiam su-
peraret malitiam peccatorum præceden-
tium : præsertim si ea non ita multa es-
sent, aut valdè graua.

Posterior pars ostenditur: nam per præ-

cedentia peccata homo merebatur pœnam æternam sensus, & damni: vtraque verò hæc pœna redit quoad speciem, persequens peccatum mortale, cum per quodlibet eiusmodi peccatum homo mereatur cruciatus ignis perpetuos, & priuationem visionis beatificæ. Et in hoc generatim peccata omnia lethalia conueniunt: quamuis hoc discrimen inter illa sit, quod peccata omninò similia, simili pœna mulctentur, grauiora verò maiori secundum intentionem; quod maxime locum habet in pœna sensus, quam manifestum est cum illa inæqualitate, iuxta peccatorum exigentiam, infligi posse. Idem autem dici potest de pœna damni, quantum ad effectus positiuos, qui ex priuatione visionis beatificæ, & negatione auxiliorum gratiæ sequuntur, quamquam verisimile sit, priuationem ipsam non suscipere magis & minus, sed in omnibus damnatis æqualem reperiri, ad eum modum quo omnes qui visu carent, sunt æqualiter cæci, neque dici potest quod vnus cæcitas intensior, aut remissior sit cæcitate alterius.

CONCLUSIO IX. Opera mortificata per pœnitentiam reuiuiscunt.) Est communis & ita certa, vt opposita à multis iudicetur temeraria, aut erronea.

DE POENITENTIA. CAP. VIII. 157

Probatur primò ex illo loco Ezech. 33. Impietas impij non nocebit ei, in quacunq; die conuersus fuerit ab impietate sua: At valdè noceret ei, si merita mortificata non reuiuiscerent, quia priuaret eum tota gratia, & gloria meritis illis debita.

Secundò idem ratione ostenditur. Opera mortificata reuiuiscere nihil est aliud, quàm hominem in tali statu constitui, vt prædicta opera recuperent efficaciam perducendi illum in vitam æternam, ex S. Tho 3.p.q. 89. art. 5. Atqui hoc fit per pœnitentiam, ergo opera mortificata per pœnitentiam reuiuiscunt. Probatür minor: nam etsi bona opera in se transeant, manent tamen in acceptatione diuina; tum quia sunt dona Dei, ex illius motione & auxilio facta, tum quia habent efficaciam ex Christi meritis, quæ etsi transferint, manent tamen semper Deo accepta, & habent in nobis effectum, ablato obiecc peccati. Porro peccatum superueniens impedit, quo minus opera illa bona sint efficacia in actu exercito, vt ita loquar, ad perducendum hominem, qui ea elicuit, ad vitam æternam, Quare cum per pœnitentiam impedimentum illud tollatur, nihil obest quominus dicta opera reuiuiscant, & can-

dem vim, quam prius habebant, recuperent.

Dices, peccata remissa per poenitentiam non redeunt ob subsequens peccatum, ut supra dictum est: Ergo nec opera per peccatum mortificata, reuiuiscunt per poenitentiam. Respondco negando sequentia: Et ratio discriminis est, quia per poenitentiam peccata abolentur, & destruuntur secundum se, quare ea non redeunt siue quoad culpam, quoad reatum poenae. At siue vero bona opera non abolentur secundum se, sed manent in acceptione diuina, & peccatum superueniens impedit tantum eorum effectum: quare peccato remisso, incipiunt habere efficaciam sicut ante obicem.

CONCLUSIO X. Homo per poenitentiam recuperat omnem gratiam deperditam, & totum ius ad gloriam, quod ex praecedentibus meritis sibi comparauerat.) Sequitur ex dictis: nam per poenitentiam bona opera reuiuiscunt quod de omnibus sine discrimine intelligendum est, cum nulla sit ratio cur vnum potius reuiuiscat, quam aliud; siquidem omnia aequè dicuntur manere in acceptione diuina, & sola peccati praesentia impediti, quominus vim suam exerant. Si ergo omnia opera bona reuiuiscunt;

DE POENITENTIA. CAP. VIII. 159

eandem vitam quam ante habebant, recipiunt: & consequenter eandem gratiam, & idem ius ad gloriam.

Confirmatur: nam si homo non recuperet totum id quod per peccatum amisit, sed partem aliquam duntaxat, sequeretur peccatum valde illi nocere, etiam peractâ poenitentia, quia priuaret illum parte aliqua gratiæ & gloriæ. Consequens autem repugnat Ezechieli supra citato. Item neque Deus redderet peccatori annos integros, quos locusta, & bruchus comederunt, vt habetur Ioel. 2. id est, vt explicant Hieronym. & alij, peccator non reformaretur in pristinum statum. Rursus multa bona opera illi forent inutilia. & eatenus frustra laborasse diceretur: cuius oppositum tradit Paulus ad Gal. 3. Vt ergo hæc vitentur, fatendum est totam gratiam deperditam, & totum ius ad gloriam restitui.

Atque hinc refelluntur, non modo qui docent, hominem ita resurgere, vt tantam solum recipiat gratiam, quanta est illius contritio; sed etiam qui putant, hominem resurgentem à peccato, tantam recipere nouam gratiam, quanta est illius contritio, & præterea æqualem ex deperdita recuperare: iuxta hoc enim merita præcedentia non reuiuiscunt per pe-

nitentiam, nisi ex parte. Adde quod, præter alia, illud absurdum sequitur, quod si duo homines, quorum vnus innumera ferè merita cumulasset, alius verò pauca, peccarent mortaliter, & cum contritione vt duo resurgerét, & morerétur, æqualem gratiam & gloriam obtinerent, quod repugnat suaui prouidentia, qua Deus res humanas gubernat.

Aduersus prædicta obiici potest Concilium Trident. sess. 6. cap. 7. vbi dicitur, vnumquemque recipere suam iustitiam, secundum mensuram quam Spiritus sanctus partitur singulis prout vult, & secundum propriam cuiusque dispositionem, Cui consonat vulgatum illud axioma Philosophorum, formæ intensio- nis, & remissionis capaces eò producuntur intensiores, aut remissiores, quò dispositio subiecti est intensior, aut remissior. Gratia ergo cõfertur homini in iustificatione, secundum dispositionem qua præditus est, non secundum merita præcedenti.

Respondeo cum distinctione. Duobus modis contritio potest concurrere ad productionem gratia. Primò tanquam dispositio ad productionem illius per se, ex ordinatione Dei requisita. Secundò tanquam remouens prohibens, seu veluti causa per accidens qua tollitur peccatū

cuius præsentia obest quominus merita antiqua per se producant gratiam. Porro gratia ad quam contritio priori modo concurrat, datur secundum modum illius; ita ut quò intensior, vel remissior est contritio, eò gratia intensior, aut remissior: & eo sensu intelligenda, quæ in obiectione allata sunt. Quæ verò confertur posteriori modo, non datur iuxta modum contritionis, sed potius iuxta modum meritorum præcedentium, quæ sunt causa illius per se.

CONCLUSIO XI. Merita omnia mortificata redeunt, per quantumvis minimam contritionem homo resurgat.) Ratio potest colligi ex dictis: nam contritio non concurrat ad reuiuiscenciam meritorum, eo modo quo concurrat ad nouam gratiam conferendum: ad hanc enim concurrat, ut dispositio quædam per se necessaria, ex ordinatione diuina; ad illam vero tantum ut remouens impedimentum peccati, quod quamdiu præfens est, impedit quominus merita effectum aliquem vitæ habeant. Cæterum quilibet gradus contritionis, quantumvis exiguus, sufficit ad tollendum peccatum mortale, ut liquet ex supradictis; Ergo, eo ablato, merita omnia reuiuiscunt, per valdè intensam, siue per admo-

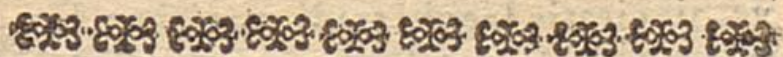
dum remissam contritionem ablatum sit. Imò cum per solam attritionem peccatum remittatur in sacramento, ea sufficiens est ad reuiuiscenciam meritorum omnium.

Confirmatur hæc ratio authoritate Concilij Trident. sess. 6. cap. 16. vbi docet, nihil amplius deesse iustificatis, vt ob bona opera quæ in Deo sunt facta, vitam æternam consequantur, quam vt in gratia decedant. Possunt autem in gratia constitui per minimam contritionem; ergo hæc cõtritio sufficit ad reuiuiscenciam meritorum omnium. Sequela patet: nam per illã homo cõstituitur in eo statu, in quo si moreretur, reciperet gloriam essentialem, præcedentibus bonis operibus debitam, quod aliud nihil est quàm præcedentia merita reuiuiscere.

Ex quibus duo collige; Prímò, merita omnia reuiuiscere, statim atque homo elicit actum contritionis: cum enim per talem actum auferatur peccatum, & cõsequenter homo fiat capax totius gratiæ deperditæ, aliorumque habituum illam comitantium, nulla est ratio cur statim ea non recuperet. Eò vel maximè quòd cum ex tunc acceptus maneat ad gloriam essentialem, prioribus meritis

DE POENITENTIA. CAP. VIII. 163
ex iustitia debitam, consequenter illi
debetur tunc etiam ex iustitia, gratia
proportionata meritis & gloriæ: & cum
sit sufficienter dispositus ob remotionem
peccati, ad eam recipiendam, non est cur
in aliud tempus differatur.

Secundò collige, hominem qui post
peccatum mortale iustificatur, resurgere
semper ad maiorem gratiam, quàm vn-
quam habuerit. Ratio est, quia ex vna
parte recipit totam gratiam deperditam,
vt probatum fuit; ex alia verò nouam re-
cipit gratiam, proportionatam suæ con-
tritioni.

CAPVT IX.

De Sacramento Extrema vnctionis.

CONCLUSIO. I.

EXtrema vnctio est Sacramentum no-
uæ legis, à Christo institutum.)
Prior pars est de fide, vt patet ex dictis,
de Sacramentis in genere. Probatur au-
tem i. ex illo Iacobi 5. Infirmatur quis
in vobis, inducat Presbyteros Ecclesiæ,
& orant super eum, vngentes eum oleo.